

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel.+370 70662008, faks.+370 70662000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.

UAB „Givisa“
Rutuliškių k., Imbrado sen., Zarasų r. sav.

2015-04-²⁴
į 2015-04-21
2015-02-12

Nr. (15.9)-A4-⁴⁵⁹³
Nr. 150421/1
G-PV/1

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL ZARASŲ RAJONO GLUŠOKO EŽERO SAPROPELIO TELKINIO IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada

Aplinkos apsaugos agentūros 2014-04-14 raštu Nr. (2.6)-A4-1488 priimta atrankos išvada dėl Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimo poveikio aplinkai vertinimo (toliau – Atrankos išvada). Pagal Atrankos išvadą planuojamai ūkinei veiklai poveikio aplinkai vertinimas privalomas.

1¹. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma

Apie priimtą Atrankos išvadą buvo paskelbta: laikraštyje „Lietuvos žinios“ (2014-04-19), laikraštyje „Zarasų kraštas“ (2014-04-22), Zarasų rajono savivaldybės administracijos Imbrado seniūnijos skelbimų lentoje (2014-04-18).

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas

UAB „Turto plėtra“, Krėvės pr. 116, Kaunas, tel. (8 37) 304 488, faks. (8 37) 304 490, el.p. daiva.slekiene@senukai.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas

Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimas.

Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.4 punktu.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta

Utenos apskr., Zarasų r. sav., Imbrado sen., Mėdolų k., Glušoko ež.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas

Planuojama pradėti naudingųjų iškasenų gavybą Glušoko ežero sapropelio telkinyje. Planuojamas naudoti plotas – 3,71 ha. Telkinys yra viename 3,8787 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 4330/0002:364), kuris priklauso planuojamos ūkinės veiklos užsakovui. Žemės sklypo paskirtis – vandens ūkio. Šio telkinio naudojimui pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį numatoma keisti į naudingųjų iškasenų teritoriją. 2012-01-27 Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-9 „Dėl Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių aprobavimo ir įrašymo Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalyje“ aprobuoti Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio ištekliai 3,71 ha plote – 112 tūkst. m³.

Pagal Zarasų rajono bendrojo plano sprendinius planuojamas naudoti Glušoko ežero sapropelio telkinys nurodytas kaip neeksploatuojamų naudingųjų iškasenų telkinys.

Aplink Glušoko ežerą yra 323 ha ploto apyežerės pelkė, Imbrado durpyno dalis. Vidutinis ežero gylis yra 2,14 m, vandens tūris 83 tūkst. m³. Po planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo ežero vandens tūris padidės 2,5 karto, vandens gylis vidutiniškai pasieks 5 m.

Glušoko ežerą maitinantis baseinas yra apie 141 ha, kuriame susidaro apie 111 tūkst. m³ vandens pertekliaus, tačiau Glušoko ežero vandens surinkimo baseinas sumažės iki 53 ha dėl planuojamo pradėti eksploatuoti Imbrado durpių telkinio, įrengiant melioracijos sistemą. Tuomet vandens pertekliaus susidarys apie 42 tūkst. m³, kuris sutekės į Glušoko ežerą. Eksploatuojant durpyną nuo Glušoko ežero bus paliktas 50 m apsauginis atstumas.

Pagal planuojamos ūkinės veiklos užsakovo įgalioto atstovo UAB „Givisa“ 2015-02-12 raštu Nr. G-PV/1 pateiktą papildomą informaciją numatoma, kad 50 m apsauginis atstumas tarp Glušoko ežero ir Imbrado pelkės bus gera vandenspara, todėl vykdant durpių gavybą Glušoko ežere vandens lygio svyravimų nebus. Šis teiginys grindžiamas durpių gavybos analogija kituose jau Lietuvos Respublikos teritorijoje eksploatuojamuose durpynuose:

– Pabalvės durpynas. Tarp Balvio ežero ir nuo 1948 m. eksploatuojamo durpyno paliktas 38-40 m tarpas. Vandens lygis Balvio ežere nesikeičia.

– Sulinkių durpynas. Sulinkių durpyno viduryje yra ornitologiniam draustiniui priskirtas Sulinkių ežeras. Vandens lygis šiame ežere yra aukštesnis nei esantis durpynė. Nuo 1996 m. dėl durpyno gaisrų 2 kartus buvo iškasti kanalai ir ežero vanduo išleistas. Vėl užtvėnkus ežerą, pavasarij vandens lygis atsistatė.

Sapropelio sluoksnio paviršius ežere aptinkamas nuo 1,6 iki 2,6 m gylyje, vidutiniškai tai sudaro 2,14 m. Naudingąjį sluoksnį sudaro įvairios konsistencijos organinis sapropelis. Jo storis detalai išžvalgytame ežere kinta nuo 2,5 iki 5,0 m, vidutiniškai sudaro 3,02 m. Naudingojo klodo asla aptinkama 5,0-7,5 m, vidutiniškai 6,0 m gylyje nuo vandens paviršiaus. Vyraujantis organinės medžiagos kiekis > 90 %.

Per metus planuojama iškasti apie 30 tūkst. m³ sapropelio. Šį iškastą turį užpildys vanduo iš greta esančių teritorijų. Išgaunant patį sapropelį vandens pateks iki 5 proc. Sapropelis bus siurbiamas šiltuoju metų laiku. Ekskavatorius ežerą pasieks pantomų pagalba pro rytinę pusę, kuri yra arčiausiai tvirtos dangos. Klojant pantomus bus kertami pavieniai medžiai, kurie trukdys pasiekti ežerą. Pelkės paviršius nebus dirbtinai ardomas, technika juo nevažinės. Ežero pakrantėje numatoma įrengti laikiną prielauką, kur ekskavatorius bus papildomas degalais. Technikos remonto darbai atliekami sausumoje, tam pritaikytose dirbtuvėse. Lankstus pulpovamzdis (230 m ilgio) taip pat bus patiestas ant pantomų.

Ekskavatorius įtaisytas ant plaukiojančio pantomo. Vietoje ekskavatoriaus kaušo įtvirtintas purvo siurblys, iš kurio sapropelis lanksčiu pulpovamzdiu pasieks gamybinę aikštelę, kur pilamas į rezervuarus. Gamybinę aikštelę planuojama įrengti bei pulpovamzdį nutiesti planuojamos veiklos užsakovui priklausančiuose žemės sklypuose (kad. Nr. 4330/0001:116, 4330/0002:392). Visas sapropelis iš rezervuarų išvežamas į gamybinę bazę, kurią planuojama pastatyti netoli Imbrado mstl. Zarasų r. Žaliava išvežama sunkvežimiais ant kurių pritaisytas specialus konteineris sapropeliui. Gamybinėje aikštelėje dirbsianti technika bus mobili, surenkamojo konteinerinio tipo. Vos tik baigus sapropelio gavybą, įrengimus numatyta išardyti ir išvežti. Išteklius planuojama iškasti per 3-4 metus.

Planuojamame naudoti Glušoko ežero sapropelio telkinyje atlikti biologinės įvairovės tyrimai. Gyvūnijos tyrimai atlikti 2013 m. balandžio-liepos mėn. Ežere stebima viena žuvų rūšis – ešeris, taip pat vandens čiuožikai, ežero pakraščiuose stebimos skėtės (*Odanata spec.*). Augalijos tyrimai atlikti 2013 m. liepos mėn. Nustatyta, kad botaniniu požiūriu tirta Glušoko ežero sapropelio telkinio teritorija gana vertinga. Tai liūninio užžėlimo tipo distrofinis ežeras su rudu rūgščiu vandeniu ir pavieniais vandens augalais. Tokie ežerai priskiriami ES svarbos buveinei 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai. Aplink ežerą plyti įvairaus pločio vandens paviršiuje linguojančių liūnų juosta. Šio tipo buveinės priskiriamos ES svarbos buveinei 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai. Šiaurinėje Glušoko ežero pusėje yra pelkiniai pušynai, priskiriami prioritetinei ES svarbos buveinei 91DO Pelkiniai miškai. Tirtose teritorijose aptikti didžiausią vertę turintys laukiniai augalai: bruknė, mėlynė, spanguolė, vaivoras, gailis, pupalaiškis, viržis. Išvadose teigiama, kad telkinio eksploatacijos metu augalai bus sunaikinti.

Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas UAB „GJ Magma“, atsižvelgdamas į 2014-06-12 Atrankos išvados persvarstymo posėdžio nutarimą, kreipėsi į Valstybinę saugomų

teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos, siekiant išsiaiškinti, ar ši institucija planuojamos ūkinės veiklos vietoje neketina steigti „Natura 2000“ teritorijos. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2014-07-14 raštu Nr. (3)-V3-1772(7.13) „Dėl naujų saugomų teritorijų steigimo Zarasų rajone“ informavo, kad Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos pasiūlymų steigti nacionalines saugomas teritorijas Zarasų rajone nėra gavusi ar nagrinėjusi.

Pagal Lietuvos erdvinės informacijos portalo (<https://www.geoportal.lt>) duomenis, planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje nėra kartografiuota Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių.

Gamybinę aikštelę planuojama įrengti Antaniškių piliakalnio (unikalus objekto kodas 5706) vizualinės apsaugos zonos pozonio šiauriniame pakraštyje. Gamybinė aikštelė bus įrengta laikinai ir veiks apie 4 metus.

Artimiausi gyvenamieji namai nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos yra nutolę 425 m atstumu. Transporto keliamas triukšmas įvertintas pagal standartą LST ISO 9613-2:2004. Ekskavatoriui dirbant triukšmo lygis už 20 m neviršys 65 dB(A) triukšmo lygio nustatyto HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. Dirbant sunkvežimio varikliui gamybinėje aikštelėje triukšmo lygis neviršys leistino lygio už 35 m.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ir su jomis nesiriboja. Artimiausios saugomos teritorijos – Dūburio hidrografinis draustinis, nutolęs nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos 6,7 km atstumu, Sartų regioninis parkas – 9,2 km atstumu.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą

Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas UAB „GJ Magma“ 2014-04-28 raštu Nr. 075 pateikė prašymą persvarstyti Atrankos išvadą. Pagrindiniai rašte nurodyti motyvai:

- Atsakinga institucija, priimdama Atrankos išvadą ir prašydama įvertinti planuojamą ūkinę veiklą kompleksiskai Glušoko ežere bei Imbrado durpyne, nepaprašė poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo papildomos informacijos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 5 dalimi.

- Prioritetinių saugomų europinės svarbos buveinių, turinčių panašų statusą, Lietuvos Respublikos teritorijoje yra daug, todėl remiantis tokiais motyvais naujos ūkinės veiklos būtų visiškai apribotos.

- Kasybos mechanizmų poveikis vandens gyvūnijai esminės įtakos neturės. Pats ežero išvalymas būtų kaip kompensacinė priemonė. Baigus sapropelio gavybą, būtų atstatyti žuvų ištekliai, vandens tūris padidės 2,5 karto, gyliai sieks iki 5-7,5 m. Ežero palaipsninis užaugimas prasidėtų vėl iš naujo.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą

Atrankos išvados persvarstymo posėdis įvyko 2014-06-12 13 val. Aplinkos apsaugos agentūroje, adresu A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius. Dalyvavo poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo UAB „GJ Magma“ atstovai G. Juozapavičius ir E. Grencius, Aplinkos apsaugos agentūros atstovai Vytautas Krušinskas, Gintautas Sabas, Daiva Lukošienė.

Posėdžio metu nutarta:

- Dokumentų rengėjas pateiks papildomą informaciją, kuri pagrįs tai, kad planuojamos ūkinės veiklos – Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio naudojimas ir Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimas neturės suminio poveikio aplinkai ir planuojamų ūkinių veiklų kompleksinis vertinimas netikslingas.

- Atsižvelgiant į biologinės įvairovės įvertinimo išvadas, kad planuojamos ūkinės veiklos vietoje yra potencialios Europos svarbos buveinės, dokumentų rengėjas kreipsis į Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos, ar ši institucija planuojamos ūkinės veiklos

vietoje neketina steigti „Natura 2000“ teritorijos.

Posėdžio protokolas pasirašytas 2014-06-16, protokolo Nr. A7-42.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovo įgaliotas atstovas UAB „Givisa“ 2015-02-12 raštu Nr. G-PV/1 ir 2015-04-21 raštu Nr. 150421/1 pateikė papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą.

8. Pastabos ir pasiūlymai:

8.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“, apie priimtą galutinę atrankos išvadą turi informuoti visuomenę ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie atliktą visuomenės supažindinimą.

8.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje Atrankos išvadai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

8.3. Veiklos vykdytojas bet koku atveju privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reglamentavimui.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą:

9.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovo įgalioto atstovo UAB „Givisa“ pateiktoje papildomoje informacijoje apie planuojamą ūkinę veiklą, pateiktas pagrindimas, kad planuojamos ūkinės veiklos – Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimas ir Zarasų rajono Imbrado durpių telkinio naudojimas – neturės suminio poveikio aplinkai ir planuojamų ūkinių veiklų kompleksinis vertinimas netikslingas.

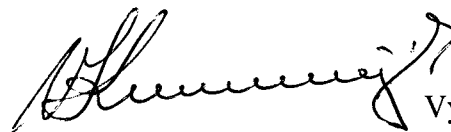
9.2. Už saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo organizavimą atsakinga institucija – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2014-07-14 raštu Nr. (3)-V3-1772(7.13) „Dėl naujų saugomų teritorijų steigimo Zarasų rajone“ informavo, kad Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos pasiūlymų steigti nacionalines saugomas teritorijas Zarasų rajone nėra gavusi ar nagrinėjusi.

10. Priimta galutinė atrankos išvada

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, priimta galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Zarasų rajono Glušoko ežero sapropelio telkinio išteklių naudojimas – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Jūs turite teisę apskųsti šią galutinę atrankos išvadą Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo šios galutinės atrankos išvados įteikimo Jums dienos.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
direktorius, pavaduojantis direktorių

Vytautas Krušinskas

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2015-04- 24 RAŠTO NR. (15.9)-A4- 4503
ADRESATŲ SĄRAŠAS

UAB „Turto plėtra“

Krėvės pr. 116, Kaunas

El. p. daiva.slekiene@senukai.lt

Zarasų rajono savivaldybės administracijai

Sėlių a. 22, 32110 Zarasai

El. p. info@zarasai.lt

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, 28240 Utena

El. p. info@utenosvsc.sam.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniiui

Utenio a. 5, 28248 Utena

El. p. utena@heritage.lt

Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Pramonės g. 2, 28216 Utena

El. p. utena.pgv@vpgt.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui